

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖLLE

- Asia:** Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi yksityistielain ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi annetun hallituksen esityksen (HE 147/2017 vp) täydentämiseksi
- Viite:** Liikenne- ja viestintäministeriön kuulemistilaisuus 21.2.2018

Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry, jäljempänä Tuomariliitto, esittää yllä mainitun täydentävän hallituksen esityksen luonnoksen johdosta kunnioittavasti lausuntonaan seuraavaa:

Lähtökohdat

Tuomariliitto puuttuu lausunnossaan ainoastaan sen kannalta merkitykselliseen kysymykseen muutoksenhausta tiekunnan päätökseen.

Hallituksen esityksessä ehdotetun yksityistielain 65 §:n mukaan tieosakas tai muu asianosainen voi nostaa moitekanteen käräjäoikeudessa sellaisesta tiekunnan kokouksen tai perustamiskokouksen päätöksestä, jonka katsoo tehdyn vastoin lakia tai tiekunnan sääntöjä taikka loukkaavan hänen oikeuttaan tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta.

Hallituksen esityksen luonnoksessa (25.1.2017) esitettiin edellä mainittujen asioiden käsittelyä maoikeuksissa. Perustellusta kritiikistä johtuen esitystä muutettiin siten, että lopullisessa hallituksen esityksessä asioiden käsittely siirrettiinkin niihin käräjäoikeuksiin, joissa toimii maoikeus, millä ilmeisesti nähtiin olevan jotain lisäarvoa asiassa.

Maoikeusinsinöörin osallistuminen käsittelyyn

Hallituksen esityksen mukaisen uudistuksen myötä käräjäoikeuksiin tulee uusi asiaryhmä, josta aiempaa kokemusta on vain maoikeusasioita käsitelleillä tuomareilla. Käräjäoikeudessa riita-asioita käsitellään vain lainoppineista tuomareista muodostuvissa kokoonpanoissa. Vaikka moitekanneasiat edellä todetulla tavalla ehdotetaan keskitettäväksi tällä het-

kellä maa oikeuksina toimiviin kärj äoikeuksiin, asioiden käsittelyn vaatima asiantuntemus tulisi esitetyssä järjestelyssä kärsimään siitä, että kärj äoikeuden kokoonpanoon ei kuulu maa oikeusinsinööriä eikä maa oikeusinsinöörin käyttäminen edes esitettyjen moitekanneasioiden valmistelussa olisi ilman lainsäädäntömuutoksia jäljempänä todetuista syistä mahdollista. Kun valtaosa tiekuntien päätöksiä koskevista muutoksenhakuasioista liittyy tienpitovelvollisuuteen ja sen perusteella määr äytyviin maksuihin, maa oikeusinsinöörillä on ollut keskeinen asema näiden asioiden valmistelussa ja käsittelyssä maa oikeuksissa.

Hallituksen esitystä annettaessa lakiin jätettiin oletettavasti unohtuneesta johtuen lisäämättä säännökset, jotka mahdollistaisivat sen, että maa oikeusinsinööri voisi tarvittaessa osallistua yksityistielain 65 §:n mukaisten asioiden valmisteluun kärj äoikeudessa. Maa oikeusinsinööri on tuomioistuinlain 2 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan jäsenenä vain maa oikeusasioissa. Toisin kuin maa oikeusasioden vastuutuomarin kohdalla on säännöksen toisessa virkkeessä säädetty, lakiin ei sisälly säännöksiä maa oikeusinsinöörin oikeudesta osallistua muiden kuin maa oikeusasioiden käsittelyyn. Maa oikeusinsinöörin toimivallasta on säädetty puolestaan kiinteistönmuodostamislain 243 §:ssä, joka koskee vain maa oikeusasioita.

Koska korkeimman oikeuden tuomioistuinten kokoonpanon laillisuutta koskeva tulkintakäytäntö on perustellusti hyvin tiukka, ilman nimenomaisia säännöksiä kärj äoikeudet eivät voisi käyttää maa oikeusinsinöörin työpanosta tiekuntien päätöksiä koskevien moitekanneasioiden valmistelussakaan. Korkeimman oikeuden ratkaisusta KKO 2002:68 ilmenee selkeästi, ettei kokoonpanoon kuulumaton henkilö voi osallistua asian ratkaisuun vaikuttavaan valmisteluun. Korkeimman oikeuden tiukkaa linjaa kokoonpanon laillisuuden suhteen ilmentävät myös esimerkiksi ratkaisut KKO 1998:69, KKO 2001:30, KKO 2003:5, KKO 2015:78 (ks. erityisesti perustelujen kohdat 14 – 16) ja KKO 2017:43.

Maa oikeusinsinööreillä on kuitenkin huomattava tietämys ja osaaminen yksityistieasioissa, erityisesti myös nyt kysymyksessä olevan tyyppisissä asioissa. Tämän vuoksi on **välttämätöntä**, että ainakin mahdollisuus maa oikeusinsinöörin käyttämiseen noiden asioiden valmistelussa taa taan asianmukaisin lain säännöksin. Yksinkertaisimmin tämä olisi ilmeisesti toteutettavissa lisäämällä tuomioistuinlain 2 luvun 7 §:n 1 momenttiin uusi virke, jonka mukaan maa oikeusinsinööri voisi osallistua kärj äoikeudessa yksityistielain 65 §:ssä tarkoitettujen asioiden valmisteluun.

Lausunnon valmistelu

Lausunnon valmistelusta ovat vastanneet maa oikeusasioiden vastuutuomari, kärj ätuomari Pekka Louhelainen sekä hovioikeudenneuvos Kimmo Vanne.

Turussa 22.2.2018

Tuomariliiton puheenjohtaja,
hovioikeudenneuvos

Kimmo Vanne